

2008 жылғы 1 сәуірдегі банк секторының ағымдағы жағдайы¹

Қазақстанда 2008 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 35 екінші деңгейдегі банк жұмыс істеуде, оның ішінде Алматы қаласында 33 банк, банктердің 361 филиалы және 2 106 есеп айырысу-касса бөлімі орналасқан.

Банк секторының құрылымы	01.01.08	01.04.08
Екінші деңгейдегі банктердің саны, оның ішінде:	35	35
- жарғылық капиталда мемлекеттің 100% қатысы бар банктер ³	1	1
Екінші деңгейдегі банктердің филиалдарының саны	352	361
Екінші деңгейдегі банктердің есеп айырысу-касса бөлімдерінің саны	2029	2 106
Екінші деңгейдегі банктердің шетелдердегі өкілдіктерінің саны	17	17
Қазақстан Республикасындағы резидент емес банктер өкілдіктерінің саны	26	28
Жеке тұлғалардың салымдарына (депозиттеріне) міндетті ұжымдық кепілдік беру (сақтандыру) жүйесіндегі қатысушы банктердің саны	33	34
Кастодиан қызметін жүзеге асыруға лицензиясы бар банктердің саны	10	10

Капитал. Екінші деңгейдегі банктердің жиынтықты меншікті капиталының³ есеп айырысу мөлшері 2008 жылдың басынан бастап 47,1 млрд. теңгеге (2,6%-ға) ұлғайды және 2008 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 1 827,3 млрд. теңге болды. Бұл ретте, бірінші деңгейдегі капитал 16,8%-ға 1 499,8 млрд. теңгеге дейін ұлғайды, ал екінші деңгейдегі капитал 30,2%-ға немесе 390,3 млрд. теңгеге дейін азайды.

Атауы	<i>млрд. теңге</i>		
	01.01.08	01.04.08	Өсімі %-бен
1-ші деңгейдегі капитал	1 284,0	1 499,8	16,8
Жарғылық капитал	940,2	954,3	1,5
Қосымша капитал	3,8	4,8	26,3
2-ші деңгейдегі капитал	558,9	390,9	-30,1
Реттелген борыш	460,9	461,6	0,2
3-ші деңгейдегі капитал	1,7	0,9	-47,1
Барлық меншікті есеп айырысу капиталы	1 780,2	1 827,3	2,6

2008 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша банк секторы меншікті капиталының тепе-теңдік көрсеткіштері k1 - 0,12 (0,06 нормативі кезінде) (қатысушысы банк холдингі болып табылатын банк үшін нормативі – 0,05), k2 - 0,15 (0,12 нормативі кезінде) (қатысушысы банк холдингі болып табылатын банк үшін нормативі – 0,10) болды.

Меншікті капитал тепе-теңдігінің көрсеткіштері	01.01.08	01.04.08
Бірінші деңгейдегі меншікті капиталдың жиынтық активтерге қатынасы (k1)	0,11	0,12
Тәуекел дәрежесі бойынша салмақталған баланстан тыс міндеттемелерге және активтерге меншікті капиталдың қатынасы (k2)	0,14	0,15
Меншікті капиталдың несие портфеліне қатынасы	0,20	0,21
Меншікті капиталдың несие портфелі бойынша құрылған провизияларға қатынасы	3,41	2,97

Меншікті капиталдың күмәнді кредиттерге қатынасы	0,34	0,37
Меншікті капиталдың үмітсіз кредиттерге қатынасы	13,55	9,68

Сонымен бірге, жылдың басынан екінші деңгейдегі банктер балансы бойынша меншікті капитал 2008 жылғы 1 қаңтардан бастап 36,9 млрд. теңгеге (2,6%) өсті және есепті күнге 1 462,0 млрд. теңгені құрады.

Активтер. 2008 жылғы наурыз бойынша банктердің жиынтық активтерінің мөлшері 141,2 млрд. теңгеге (1,2%-ға) өсті және есепті күнге 11 814,1 млрд. теңге болды.

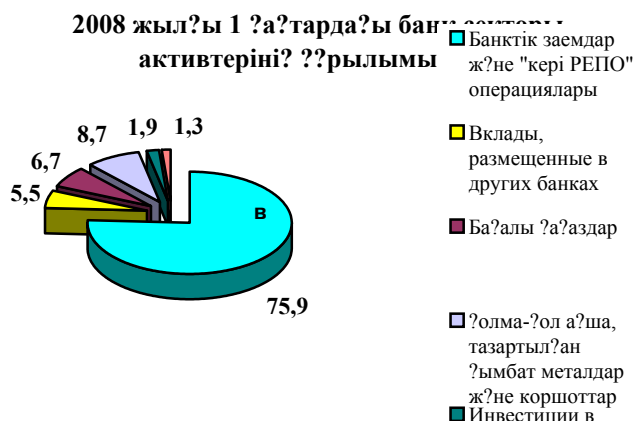
млрд. теңге

Банк секторының жиынтық активтерінің динамикасы және құрылымы	01.01.08		01.04.08		Өсімі %-бен
	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	
Қолма-қол ақша, тазартылған қымбат металдар және корреспонденттік шоттар	1 013,1	8,7	1 060,8	9,0	4,7
Басқа банктерде орналастырылған салымдар	642,5	5,5	733,0	6,2	14,1
Бағалы қағаздар	787,8	6,7	763,8	6,5	-3,0
Банктік заемдар және «кері РЕПО» перациялар	8 868,3	75,9	8 861,5	75,0	-0,1
Капиталға инвестиция	222,5	1,9	227,9	1,9	2,4
Басқа активтер	150,40	1,3	167,1	1,4	11,1
Активтердің барлығы	11 684,6	100	11 814,1	100	1,1

Банктер активтерінің құрылымында банктік заемдар және «кері РЕПО» операциялары (75,0%), қолма-қол ақша, тазартылған қымбат металдар және корреспонденттік шоттардағы қалдықтар (9,0%), бағалы қағаздар портфелі (6,5%), басқа банктерде орналасқан салымдар (6,2%) үлкен үлес алады. Банктік заемдар және «кері РЕПО» операциялары – 6,8 млрд. теңгеге немесе 0,1%-ға азайды, қолма-қол ақша, тазартылған қымбат металдар және корреспонденттік шоттардағы қалдықтар – 47,7 млрд. теңгеге немесе 4,7%-ға өсті, бағалы қағаздар - 24,0 млрд. теңгеге немесе 3,0%-ға кеміді, басқа банктерде орналасқан салымдар - 90,5 млрд. теңгеге немесе 14,1%-ға өсті, капиталға инвестиция - 5,4 млрд. теңгеге немесе 2,4% өсті.

Жылдың басынан бастап баланс бойынша⁴ мерзімі өткен берешек 100,5 млрд. теңгеден 53,2 млрд. теңгеге (52,9%) өсті және есепті күнге 153,7 млрд. теңге болды.

Мерзімі өткен сыйақы көрінісі бойынша шоттардағы қалдықтар жылдың басынан 19,4 млрд. теңге немесе 2,1 есеге өсті және 2008 жылғы 1 сәуірде 36,8 млрд. теңге құрады.



Жыл басынан бастап, жіктелуге жататын активтер мен шартты міндеттемелер мөлшері 377,0 млрд. теңгеге (2,8%-ға) 13 754,7 млрд. теңгеге дейін өсті.

Стандартты активтер мен шартты міндеттемелердің үлес салмағы 61,2% болды, күмәнділер үлесі - 41,6%-дан 37,4%-ға дейін азайды, үмітсіз активтер мен шартты міндеттемелер үлесі 1,4% болды.

млрд. теңге

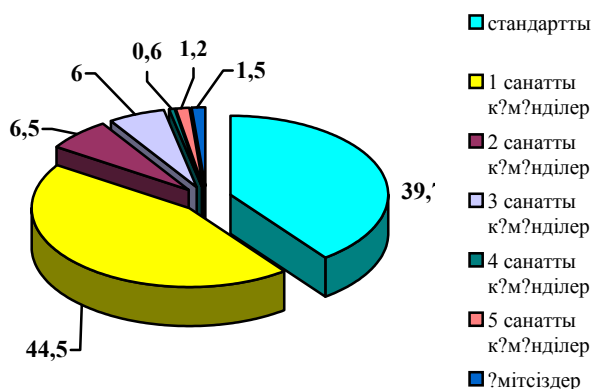
Активтердің және шартты міндеттемелердің сапасының динамикасы	01.01.08		01.04.08	
	сумма осн. долга, млрд. тенге	жиынтығына % -бен	сумма осн. долга, млрд. тенге	жиынтығына % -бен
Барлық активтер мен шартты міндеттемелер	13 377,7	100	13 754,7	100
Стандартты	7 677,7	57,4	8 411,9	61,2
Күмәнді	5 559,9	41,6	5 148,7	37,4
1-санатты күмәнді – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	4 266,8	31,9	3 466,1	25,2
2-санатты күмәнді – төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	578,1	4,3	830,8	6,0
3-санатты күмәнді – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	543,2	4,1	507,9	3,7
4-санатты күмәнді - төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	63,1	0,5	200,4	1,5
5-санатты күмәнді	108,7	0,8	143,5	1,0
Үмітсіздері	140,1	1,0	194,0	1,4

Қаралып отырған кезең ішінде банктердің кредит портфелі құрылымында стандартты кредиттер үлесі 39,7%-дан 42,9%-ға дейін өсті, күмәнді кредиттердің үлесі 58,8%-дан 55,%-ға дейін азайды, сонымен бірге үмітсіздер кредиттердің үлесі 1,5%-дан 2,1%-дейін өсті.

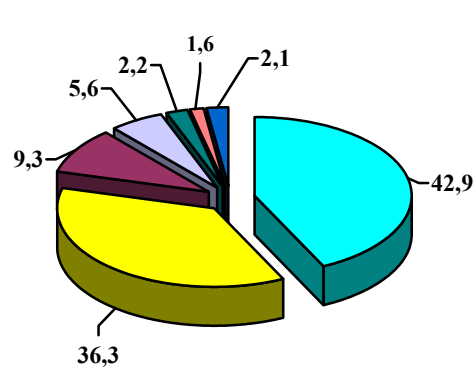
млрд. теңге

Несиелік портфель сапасының динамикасы	01.01.08		01.04.08	
	сумма осн. долга, млрд. тенге	жиынтығына % -бен	сумма осн. долга, млрд. тенге	жиынтығына % -бен
Несиелік портфельдің барлығы	8 868,3	100	8 861,5	100
Стандартты	3 518,2	39,7	3 797,6	42,9
Күмәнді	5 218,7	58,8	4 875,1	55,0
1-санатты күмәнді - төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	3 950,4	44,5	3212,8	36,3
2-санатты күмәнді – төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	572,2	6,5	827,2	9,3
3-санатты күмәнді – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	533,4	6,0	497,6	5,6
4-санатты күмәнді - төлемдерді кешіктірген немесе уақтылы төлемеген кезде	57,9	0,6	197	2,2
5-санатты күмәнді	104,8	1,2	140,5	1,6
Үмітсіздері	131,4	1,5	188,8	2,1

01.01.2008 ж. несие портфельінің сапа бойынша құрылымы (%)



01.04.2007 ж. несие портфельінің сапа бойынша құрылымы (%)



Міндеттемелер. 2008 жылдың басынан екінші деңгейдегі банктер міндеттемелерінің жалпы сомасы 92,6 млрд теңгеге (0,9%-ға) ұлғайды және есепті кезеңнің соңына 10 352,1 млрд теңге болды.

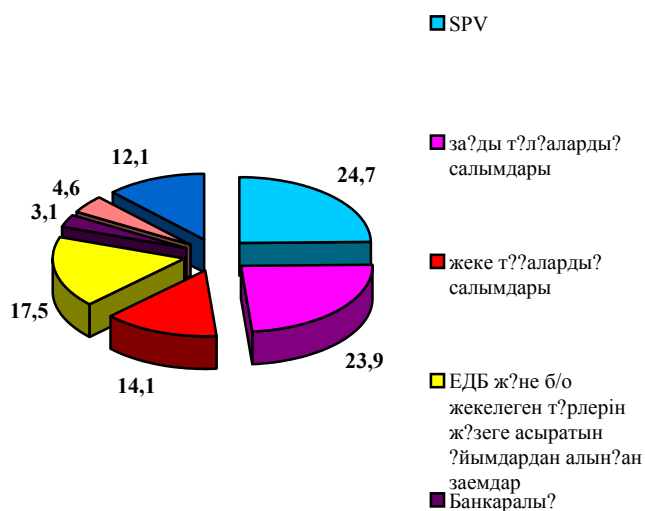
Банк секторының жиынтық міндеттемелері құрылымында арнайы бағытталған еншілес ұйымдардың салымдары көлемі 83,5 млрд.теңге немесе 3,6%-ға төмендеді, басқа банктерден және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардан алынған заемдар 17,0 млрд. теңгеге 1 815,2 млрд. теңгеге дейін өсті

млрд. теңге

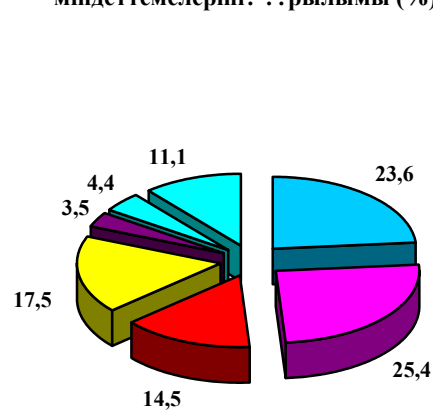
Банк секторының жиынтық	01.01.08	01.04.08	Өсімі %-
-------------------------	----------	----------	----------

міндеттемелерінің динамикасы және құрылымы	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	бен
Банкаралық депозиттер	319,9	3,1	358,9	3,5	12,2
Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар мен басқа банктерден алынған заемдар	1 798,20	17,5	1 815,2	17,5	0,9
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған заемдар	7,7	0,1	4,0	0,0	-48,1
Халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған заемдар	85,1	0,8	87,4	0,8	2,7
Заңды тұлғалардың салымдары	2 447,1	23,9	2 625,6	25,4	7,3
Жеке тұлғалардың салымдары	1 447,9	14,1	1 500,0	14,5	3,6
Арнайы бағытталған еншілес ұйымдардың салымдары	2 529,0	24,7	2 445,5	23,6	-3,3
Айналысқа шығарылған бағалы қағаздар	467,6	4,6	449,9	4,4	-3,8
Бағалы қағаздармен «РЕПО» операциялары	245,4	2,4	144,6	1,4	-41,1
Басқа міндеттемелер	911,60	8,8	921,0	8,9	1,0
Міндеттемелердің барлығы	10 259,50	100	10 352,1	100	0,9

01.01.2008 ж. банк секторы міндеттемелерінің құрылымы (%)



01.04.2008 ж. банк секторы міндеттемелерінің құрылымы (%)



2008 жылдың басынан бастап заңды және жеке тұлғалардың салымдары⁵ 147,1 млрд. теңгеге немесе 2,3%-ға ұлғайды және 2008 жылғы 1 сәуірде 6 571,1 млрд. теңге болды.

Есепті кезеңде жеке тұлғалардың салымдары 3,6%-ға немесе 52,1 млрд. теңгеге өсті.

млрд. теңге

Клиенттердің салымдары	01.01.08г.		01.04.08г.		Өсімі %-бен	
	барлығы	оның ішінде шет. валюта-сында	барлығы	оның ішінде шет. валюта-сында	барлығы	оның ішінде шет. валюта-сында
Салымдардың барлығы оның ішінде:	6 424,0	3 807,8	6 571,1	3 888,7	2,3	2,1
Заңды тұлғалардың салымдары	2 447,1	786,1	2 625,6	933,8	7,3	18,8
Арнайы бағытталған еншілес ұйымдардың салымдары	2 529,0	2 476,9	2 445,5	2 393,3	-3,3	-3,4
Жеке тұлғалардың салымдары	1 447,9	544,7	1 500,0	561,5	3,6	3,1

Заңды тұлғалардың салымдары 7,3%-ға немесе 178,5 млрд. теңгеге өсті.

ҚР резидент еместерге қойылатын талаптар. Ағымдағы жылдың басынан резидент еместерге қойылатын талаптардың мөлшері 45,8 млрд.теңге (1,7%) азайды және есепті күнге 2 657,3 млрд.теңге болды. Екінші деңгейдегі банктер активтерінің жалпы сомасында резидент еместерге қойылатын талаптардың үлесі 22,5% болды. Резидент еместерге қойылатын талаптардың құрылымында негізгі үлесті банктік заемдар мен «кері РЕПО» операциялары алуда - 53,4% немесе 1 419,2 млрд. теңге, басқа банктерде орналасқан салымдар 18,5% немесе 491,9 млрд.теңге негізгі үлес алды.

млрд. теңге

Банк секторының ҚР резидент еместерге қойылатын жиынтық талаптардың динамикасы және құрылымы	01.01.2008		01.04.2008		Өсімі %-бен
	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	
Қолма-қол ақша, тазартылған қымбат металдар және корреспонденттік шоттар	330,5	12,2	312,4	11,8	-5,5
Басқа банктерде орналасқан салымдар	492,2	18,2	491,9	18,5	-0,1
Бағалы қағаздар	321,6	11,9	238,7	9,0	-25,8
Банк заемдар және "кері РЕПО" операциялар	1 413,6	52,3	1 419,2	53,4	0,4
Капиталға инвестиция	60,1	2,2	69,9	2,6	16,3
Басқа активтер	85,1	3,2	125,20	4,7	47,1
ҚР резидент еместері алдындағы талаптардың барлығы	2 703,1	100	2 657,3	100	-1,7

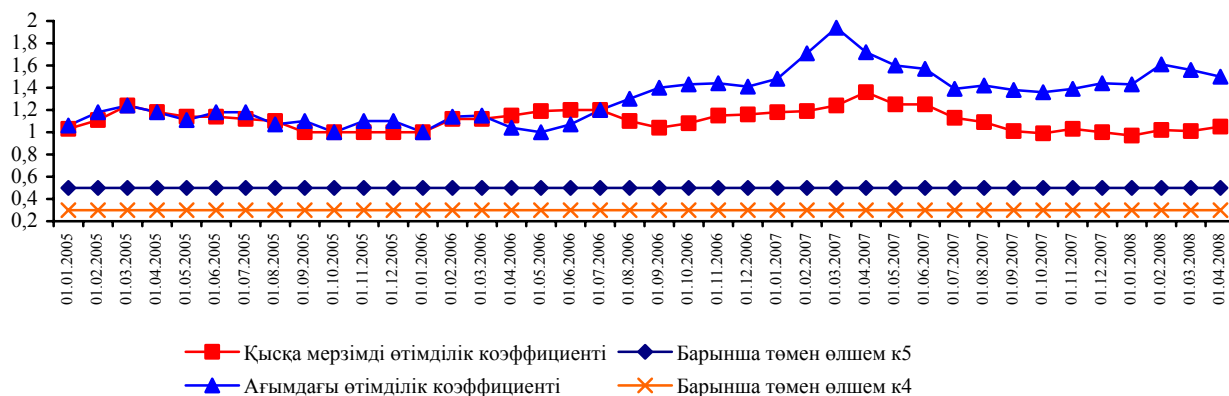
ҚР резидент еместері алдында қойылатын міндеттемелер. 2008 жылдың басынан екінші деңгейдегі банктер міндеттемелерінің резидент еместер алдында жалпы сомасы 178,6 млрд.теңгеге (3,3%) азайды және есепті кезеңнің соңына 5 285,2 млрд.теңге болды. Екінші деңгейдегі банктер міндеттемелерінің жалпы сомасында резидент еместер алдындағы міндеттемелердің үлесі 2008 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша жылдың басымен салыстырғанда 220 пайыздық тармаққа азайып, 51,1% болды.

млрд. теңге

Банк секторының ҚР резидент еместер алдында қойылатын жиынтық міндеттемелерінің динамикасы және құрылымы	01.01.2008		01.04.2008		Өсімі %-бен
	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	млрд. теңге	жиынтығына % -бен	
Банкаралық депозиттер	154,6	2,8	184,8	3,5	19,5
Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар мен басқа банктерден алынған заемдар	1 709,00	31,3	1 698,9	32,1	-0,6
Халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған заемдар	85,1	1,6	87,4	1,7	2,7
Заңды тұлғалардың салымдары	154,7	2,8	162,8	3,1	5,2
Жеке тұлғалардың салымдары	29,2	0,5	34,2	0,6	17,1
Арнайы тағайындалған еншілес ұйымдардың салымдары	2 529,0	46,3	2 445,5	46,3	-3,3
Айналысқа шығарылған бағалы қағаздар	316,1	5,8	297,7	5,6	-5,8
Бағалы қағаздармен «РЕПО» операциялары	121,8	2,2	48,3	0,9	-60,3
Басқа міндеттемелер	364,3	6,7	325,6	6,2	-10,6
ҚР резидент еместер алдында міндеттемелердің барлығы	5 463,8	100	5 285,2	100	-3,3

Өтімділік. Ағымдағы жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша банк жүйесінің өтімділік деңгейі артылған деңгейде сақталды. 2008 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша ағымдағы өтімділіктің жиынтық коэффициенті жеке банк үшін барынша төмен 0,3 нормасы кезінде 1,50 болды, қысқа мерзімді өтімділік коэффициенті барынша төмен 1,05 мөлшері кезінде – 0,5 болды.

Банк секторының өтімділік деңгейінің динамикасы



Кірістілік. 2008 жылғы 1 сәуірде екінші деңгейдегі банктер табыс салығын төлегеннен кейін 27,6 млрд. теңге мөлшерінде (2007 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша – 51,9 млрд. теңге) жиынтық таза кіріс алды. Кірістердің жиынтық мөлшері 657,0 млрд. теңге болды (2007 жылғы 1 сәуірде – 347,0 млрд. теңге), шығыстар – 629,3 млрд. теңге (2007 жылғы 1 сәуірде – 295,1 млрд. теңге) болды.

Банк секторының кірістілігі	01.04.07	01.04.08	млрд. теңге
			Өзгеріс (+;-), %-бен
Сыйақы алуға байланысты кірістер	250,4	348,7	39,3
Сыйақы төлеуге байланысты шығыстар	140,0	188,5	34,7
Сыйақы алуға байланысты таза кіріс	110,4	160,1	45,1
Сыйақы алуға байланысты емес кірістер	96,4	308,3	в 3,2 раза
Сыйақы төлеуге байланысты емес шығыстар	142	429,9	в 3,0 раза
Сыйақы алумен байланысты емес таза кіріс (шығын)	-45,7	-121,6	в 2,7 раза
Көзделмеген баптар	0,2	-	
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріс	64,4	38,5	-40,2
Табыс салығын төлеуге байланысты шығыстар	12,5	10,9	-13,0
Табыс салығы төленгеннен кейінгі таза кіріс	51,9	27,6	-46,8

Пайыздық кірістер құрылымында клиенттерге берілген заемдар бойынша (91,7% немесе 319,7 млрд. теңге) сыйақыны алуға байланысты кірістер біршама көп үлес алды, ал пайыздық шығыстар құрылымында – клиенттердің талаптары бойынша (65,4% немесе 123,2 млрд. теңге) төленген сыйақыларға байланысты шығыстар орын алады. Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге (ROA) қатынасы 2,21% (01.04.07ж. жағдай бойынша – 2,17%) болса, табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталына (ROE) қатынасы 22,13% болды (01.03.07ж. жағдай бойынша – 21,84%).

Банк секторының кірістілігін сипаттайтын жиынтық көрсеткіштер	01.04.07	01.04.08
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге қатынасы (ROA)	2,34	2,21
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталға қатынасы (ROE)	23,84	19,60
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық активтерге қатынасы	10,31	12,55
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық несие портфелінің кредиттеріне қатынасы	13,45	16,06
Дилингтік операциялар бойынша таза кірістің табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріске қатынасы	27,18	46,81
Сыйақы (мүдде) төлеуге байланысты шығыстардың жиынтық міндеттемелерге қатынасы	6,27	7,43
Жиынтық активтерге резерв жасауға шығыстардың қатынасы	2,30	4,13

Банк секторының шоғырлануы. 2008 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 3 ірі банктің

банк секторының жиынтық активтеріндегі үлесі 59,3%-дан 58,9%-ға дейін азайды, 3 ірі банктің банк секторының жиынтық міндеттемелеріндегі үлесі 59,1%-ға дейін төмендеді. 3 ірі банктің банк секторының жиынтық несие портфеліндегі кредиттерінің үлесі 61,8% болды. 2008 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 3 ірі банктің үлесіне екінші деңгейдегі банктердегі жеке тұлғалар депозиттерінің жалпы көлемінің 63,2%-ы келеді.

Жиынтық банк секторынан үлес	01.01.08	01.04.08
Үш ірі банктің активтері	59,3	58,9
Үш ірі банктің міндеттемелері	59,6	59,1
Үш ірі банктің меншікті капиталы	57,0	57,4
Үш ірі банктің несие портфелі	61,4	61,8
Үш ірі банк клиенттерінің депозиттері ⁷ , оның ішінде	64,6	63,2
- заңды тұлғалардың	65,0	63,4
- жеке тұлғалардың	63,1	62,2

Экономикадағы банк секторының ролі

Қазақстан экономикасындағы банк секторының ролін сипаттайтын қатысты көрсеткіштер динамикасы	01.01.02	01.01.03	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.04.08
ЖІӨ млрд.теңге ⁶	3 250,6	3 747,2	4 612,0	5 870,0	7 453	10 139,5	12 726,0	15 046,7
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %	25,1	30,6	36,3	45,8	60,6	87,5	91,8	78,5
Несие портфелінің ЖІӨ-ге қатынасы, %	15,9	19,1	23,6	30,9	41,1	59,1	69,7	58,9
Меншікті есептік капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %	3,8	4,3	5,1	5,9	7,9	11,5	14,0	12,1
Клиенттер салымдарының ЖІӨ-ге қатынасы, %	15,0	18,6	21,1	27,4	33,9	46,5	50,5	43,7